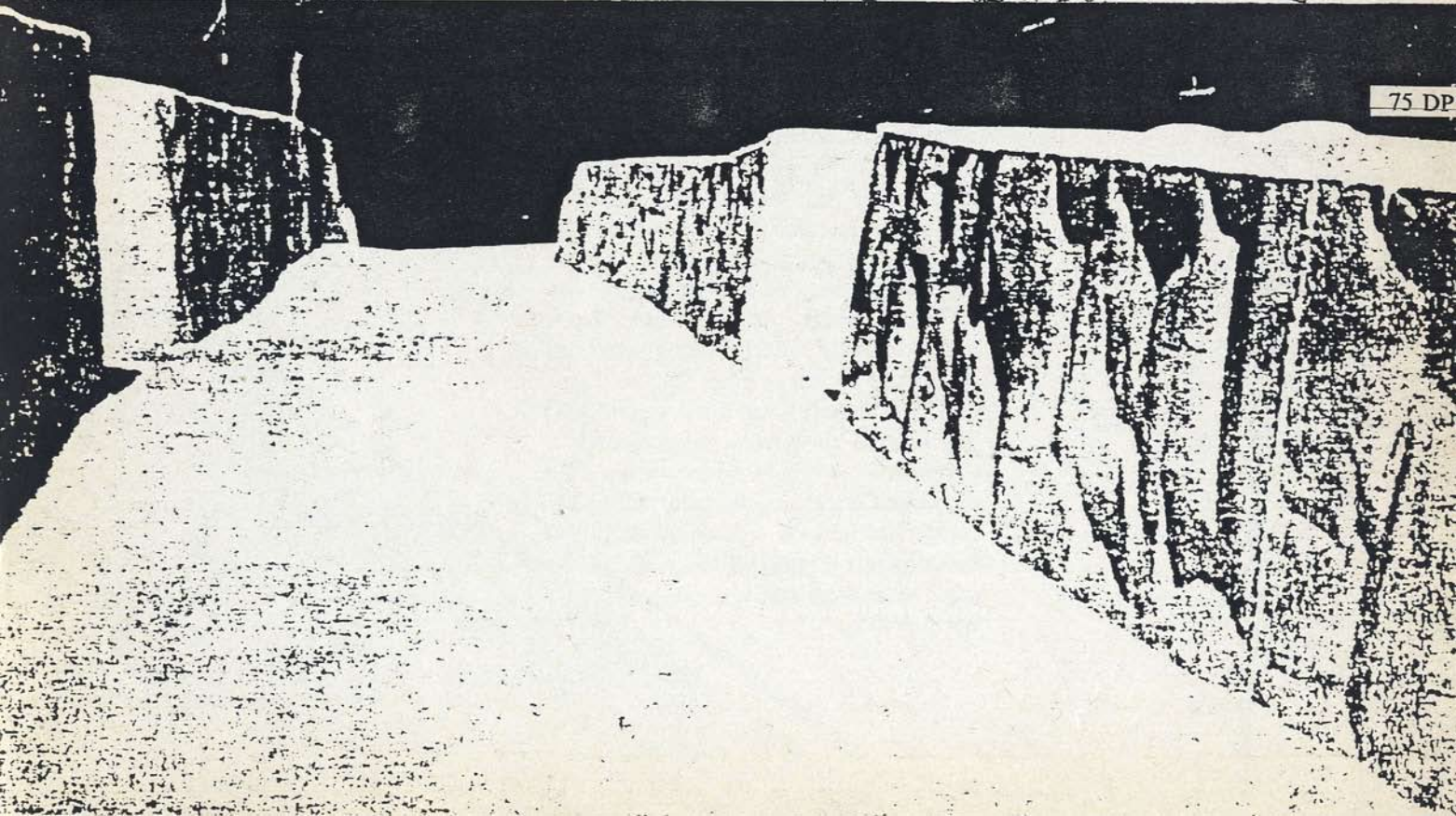

**L'ESQUERDA DE GIBELLINA.
VECCHIA.GIBELLINA. SICILIA
(ITA). 1981-88. Alberto Burri.**

(pintor-escultor italià) Els monuments poden ser mirats de dia o de nit. La nit, en qualsevol cas, és més generosa en miracles. L'"esquerda" de Gibellina és blanca i llueix especialment a la llum de la lluna. L'"esquerda", quasi-figuració de la terra que ha tremolat, es transforma en recorregut on es retroben els antics carrers, laberint de la memòria que reproposa una vida. **El lloc.** Al gener del 1968, un fort terratrèmol fa desaparèixer Gibellina (la Gibellina Vecchia). Els supervivents varen viure en barraques provisionals fins el 1980, en què es van traslladar a la Gibellina Nuova, construïda a 18 km. de la Vecchia en un indret poc exposat als sismes. El memorial de Gibellina, l'"esquerda", és situat exactament on va existir el poble, en un vessant de la vall del Belice, al sud de Palerm, a Sicília. Ocupa un espai de 300x400 m. **El projecte.** Per a la construcció s'endrecen les runes i es sepulten, s'embolcallen amb formigó blanc, com si s'encalés, com si s'incinerés la memòria per a aconseguir la seva persistència. 10 hectàrees de monument, maqueta gegantina que permet de passejar-s'hi, ser-hi, esgarrifar-se, sentir gairebé els brams del subsòl com rememorant el terratrèmol. De lluny, apareix com una taca blanca, com una part del paisatge que s'hagués congelat. De la vora, és un organisme gairebé robòtic, un enlluernador labertint que fa perdre les coordenades. Des de l'interior, es té una visió més càlida, inclús mística; es perd la noció del real, hi regna un absolut silenci, en mig del qual cada aconeteixement es transforma en "l'aconeteixement".

75 DP